

Vastaanottaja
Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
14.4.2011

KYMIJOEN SEDIMENTTI- YVA KALASTUSTIEDUSTELU

KYMIJOEN SEDIMENTTI-YVA KALASTUSTIEDUSTELU

Päivämäärä **14/04/2011**
Laatija **Salla Sirviö**
Tarkastaja **Veli-Matti Hilla**

Viite Kymijoen pilaantuneiden sedimenttien kunnostus välillä
Kuusaansaari – Keltti, ympäristövaikutusten arviointi

SISÄLTÖ

1.	KALASTUSTIEDUSTELU	1
1.1	Kalastaneet	1
1.2	Kalastuksen alueellinen jakautuminen	1
1.3	Käytetyt pyydykset	2
1.4	Saalis	2
1.5	Saaliissa tapahtuneet muutokset	4
1.6	Kalastusta haittaavat tekijät	5
2.	YHTEENVETO	6

Liite 1 Kalastustiedustelukaavake

1. KALASTUSTIEDUSTELU

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen Kymijoen sedimenttien kunnostuksen YVA:n vaikutusten arvioinnin tueksi Kymijoen kalastoa ja kalastusta tutkittiin kalastustiedustelun avulla. Tiedustelu koski vuoden 2010 kalastusaktiivisuutta ja kalansaalista. Lisäksi kartoitettiin käytettyjä kalastusalueita. Tiedustelu toteutettiin asukaskyselyn yhteydessä. Tiedustelu toimitettiin hankkeen lähialueella kiinteistörekisteritietojen mukaisesti 643 talouteen. Etelämpänä Kymijoen varrella poimittiin satunnaisotannalla väestörekisteritiedoista vakituisten ja vapaa-ajan talouksien 18–79 -vuotiaista 357 asukasta. Kaikkiaan kysely postitettiin 1000 ruokakunnalle, joista 230 palautti kaavakkeen. Vastausprosentiksi muodostui siten 23 %.

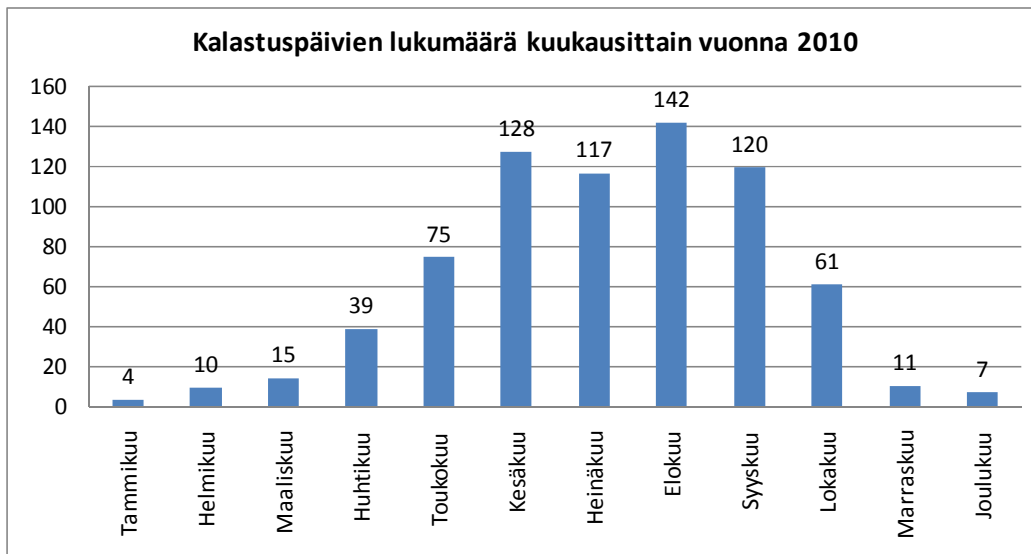
Kalastustiedustelulomake on esitetty raportin liitteenä 1.

1.1 Kalastaneet

Tiedusteluun vastanneista ruokakunnista 23 % harjoitti kalastusta Kymijoella. Vastanneiden ruokakuntaan kuului keskimäärin 2,9 henkilöä, joista kalastukseen osallistui 1,7 henkilöä.

Kalastaneiden kalastusoikeus perustui pääsoin jokamiehenoikeuteen perustuvaan onginta- ja pilkintä oikeuteen, 56 % vastanneista. Vastanneista 29 %:lla oli osakaskunnan tai kalaveden omistajan myymä lupa. Noin 13 %:lla vastanneista kalastusoikeus perustui vesialueen omistukseen tai osakaskunnan osakkuuteen.

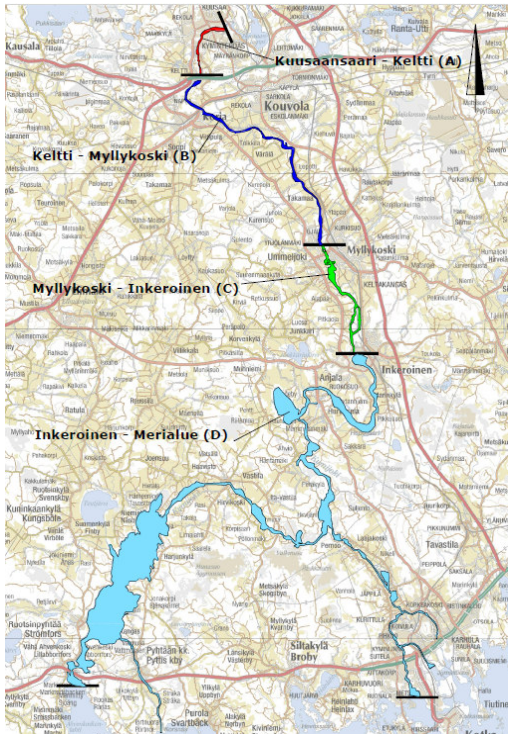
Kalastusta harjoitettiin Kymijoella läpi vuoden. Aktiivisimmin kalastettiin avovesiaikaan kesäkuulta syyskuuhun. Myös keväällä (toukokuu) ja syksyllä (lokakuu) kalastettiin (kuva 1).

Kuva 1. Kalastuspäivien kokonaismäärä kuukausittain vuonna 2010

1.2 Kalastuksen alueellinen jakautuminen

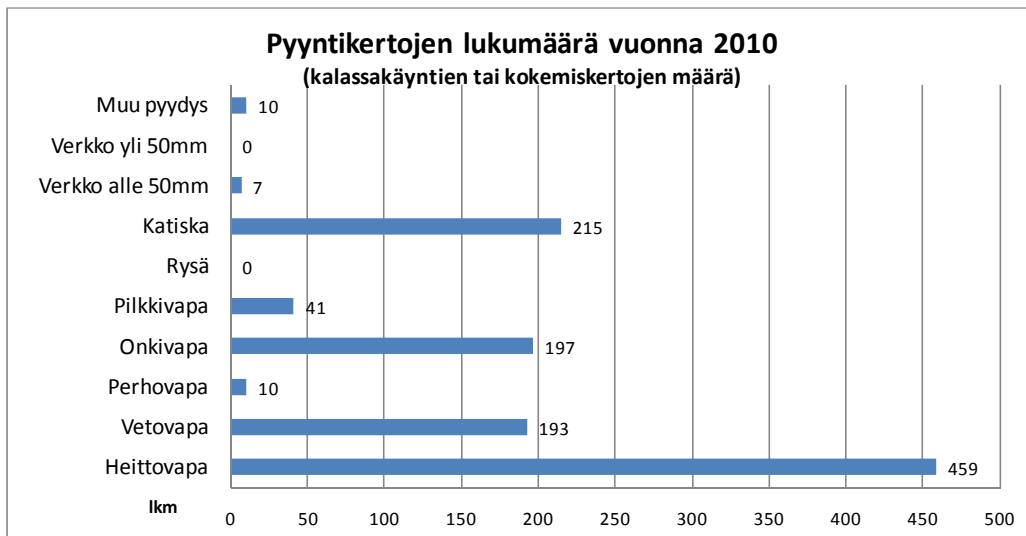
Kalastustiedustelussa kartoitettiin myös kalastusalueiden sijoittumista Kymijoen alueella (kuva 2). Pääosa kalastaneista oli kalastanut Kymijoen yläjuoksulla välillä Kuusansaari-Keltti, 66 % vastanneista. Keltti-Myllykoski välillä oli kalastanut 16 % vastanneista ja saman verran välillä Inkeroinen-Merialue. Vähiten oli kalastettu välillä Myllykoski-Inkeroinen, vain 2 % vastanneista.

Kuva 2. Kymijoen osa-alueet

1.3 Käytetyt pyydykset

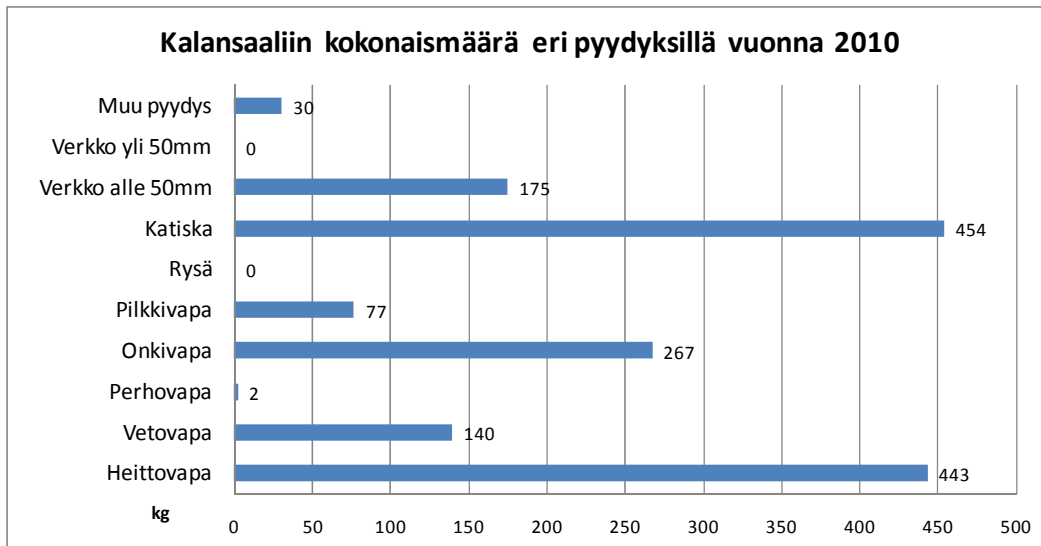
Kalastustiedustelun vastausten perusteella vuonna 2010 Kymijoella kalastettiin eniten heittovavalla (kuva 3). Myös katiska, onkivapa ja vetovapa olivat merkittäviä pyyntivälineitä.

Kuva 3. Kymijoella käytetyt pyydykset vuonna 2010

1.4 Saalis

Aineiston perusteella eniten saalista saatiin katiskalla, 29 % kokonaissaaliista, ja lähes yhtä paljon heittovavalla, 28 % kokonaissaaliista (kuva 3). Onkivavalla saadun saaliin osuus kokonaissaaliista oli 17 %, verkolla (alle 50 mm) 11 % ja vetovavalla 9 %.

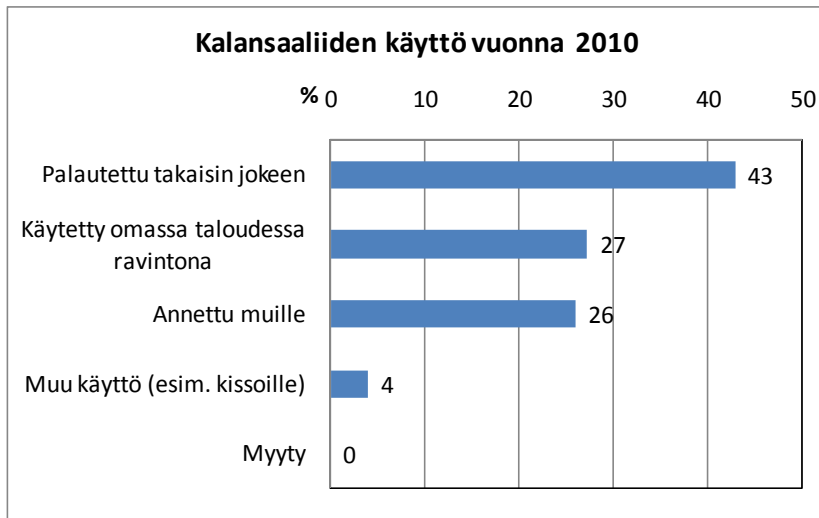
Kuva 2. Kymijoen kalansaaliin kokonaismäärä eri pyydyksillä vuonna 2010

Pääsaalislaji oli särkikalat, jota kokonaissaaliista oli 38 % (kuva 3). Ahvenia saaliista oli 29 % ja haukea 15 %. Seuraavaksi eniten saatiin kirjolohta 7,5 %. Siian osuus saaliista oli 2,1 % ja saman verran saatiin kuhaa. Taimenta saatiin lähes saman verran kuin siikaa ja kuhaa 2,2 %. Lohen osuus saaliista oli 1,3 %, mateen 1,0 % ja toutaimen 0,7 %. Muiden kalalajien (mm. harjus,) osuus saaliista oli noin 0,4 %.

Kuva 3. Kymijoen kalansaaliin kalalajeittain vuonna 2010

Kymijoella harjoitettiin pääosin virkistyskalastusta. Noin 43 % kalansaaliista palautettiin takaisin jokeen. Kotitarvekalastusta kokonaissaaliista oli 27 % ja lähes saman verran, 26 % saaliista, annettiin muille (kuva 4).

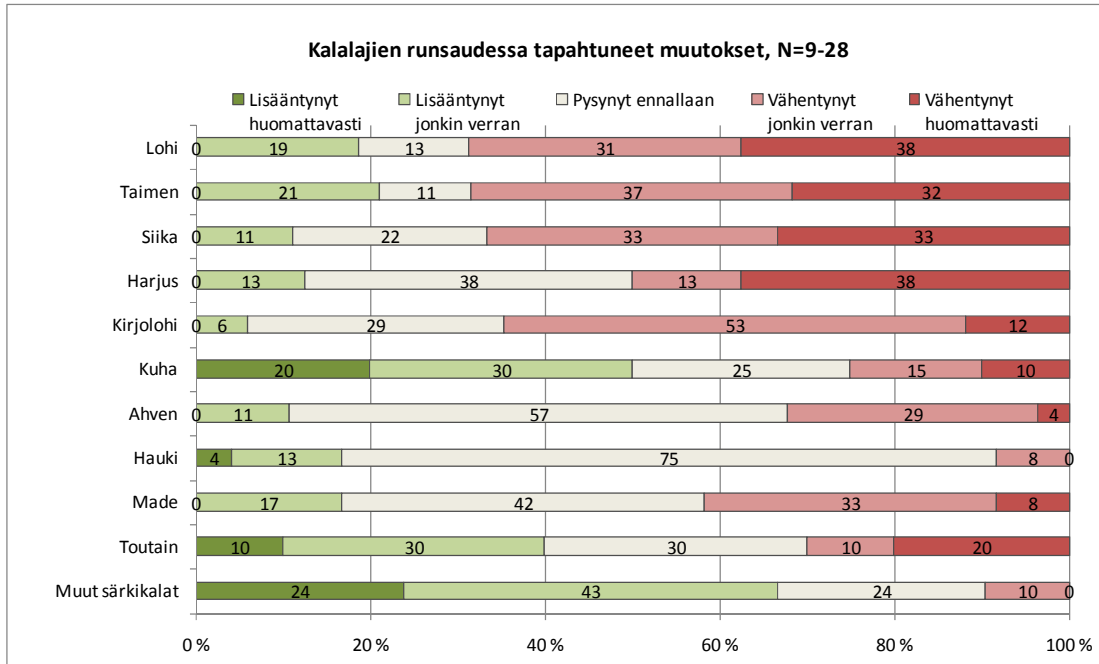
Kuva 4. Kalansaaliin käyttö vuonna 2010

Aineiston perusteella 85 % vastanneista koki, että kalastuksella ei ollut merkitystä ruokakunnan toimeentulolle. Vastanneista 13 % oli sitä mieltä, että kalastuksella oli jonkin verran merkitystä toimeentulolle ja 2 % vastanneista piti kalastusta merkittävänä tekijänä ruokakuntansa toimeentulolle.

1.5 Saaliissa tapahtuneet muutokset

Saaliissa tapahtuneita muutoksia koskevien vastausten perusteella on todettavissa, että 65–69 % vastaajista koki lohien, taimenen, siian ja kirjolohien vähentyneen Kymijoessa huomattavasti tai jonkin verran (kuva 5). Lisäksi yli puolet vastaajista (51 %) koki myös harjuksen vähentyneen jossain määrin. Kalakannan lisääntymistä on vastausten perusteella todettavissa särjen osalta, kun 67 % vastaajista koki särkikalojen lisääntyneen huomattavasti tai jonkin verran. Puolet vastaajista 50 % oli sitä mieltä, että kuha kanta on lisääntynyt jossain määrin. Haukikannan koettiin pysyneen ennallaan (75 % vastaajista).

Tuloksia tarkasteltaessa on otettava huomioon, että kalalajista riippuen vain 17...54 % vastaajista otti kantaa saalismäärän muutokseen.

Kuva 5. Saaliissa viime vuosina tapahtuneet muutokset kalastustiedusteluun vastanneiden mukaan

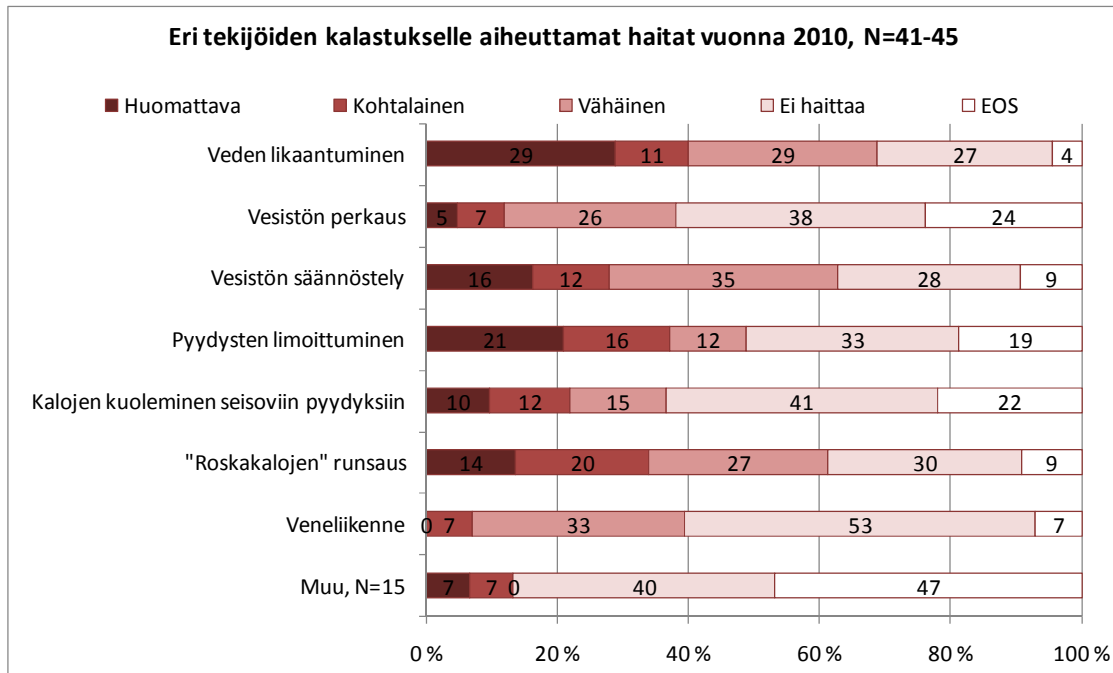
1.6 Kalastusta haittaavat tekijät

Kalastustiedustelussa kartoitettiin kalastusta haittaavia tekijöitä niin, että vastaajat saivat arvioida hättatekijöitä asteikolla 1 – 4 (1 ei haittaa, 2 vähäinen, 3 kohtalainen ja 4 huomattava haitta). Vastaaajista 79–87 % otti kantaa asiaan.

Tulosten perusteella suurimmaksi haitaksi kalastukselle koettiin veden likaantuminen (kuva 6). Lähes yhtä haitalliseksi koettiin vesistön säännöstely sekä roskakalojen runsaus. Yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että edellä mainitut tekijät aiheuttivat jossain määrin haittaa kalastukselle. Myös pyydysten limoittuminen koettiin merkittäväksi hättatekijäksi.

Lähes 40 % vastanneista koki jossain määrin haittaavaksi tekijäksi kalojen kuolemisen seisoviin pyydyksiin. Vähäistä haittaa aiheutui muun muassa vesistön perkauksesta sekä veneliikenteestä.

Kuva 6. Kalastukselle aiheutuneet haitat vuonna 2010

2. YHTEENVETO

Kymijoen alueella tapahtuvaa kalastusta ja kalansaalista tutkittiin kalastustiedustelun avulla. Tutkimus koski vuoden 2010 kalastusaktiivisuutta ja kalansaalista.

Tiedusteluun vastanneista ruokakunnista 23 % harjoitti kalastusta Kymijoen alueella. Kalastustoiminta oli pääosin virkistyskalastusta, yli 40 % saaliista palautettiin takaisin jokeen. Kotitaloudessa ruuanlaittoon käytettiin noin kolmasosa saaliista ja noin kolmasosa annettiin muille. Kalastusta harjoitettiin pääasiassa heittovavalla. Myös katiska, onkivapa ja vetovapa olivat merkittäviä pyyntivälineitä. Eniten saaliiksi saatiin särkikaloja ja seuraavaksi eniten saatiin ahvenia. Haukea ja kirjolohta saatiin kohtalaiset määrät.

Kalastusta harjoitettiin pääosin Kymijoen yläjuoksulla välillä Kuusansaari-Keltti. Kolmasosa vastanneista oli kalastanut joko välillä Keltti-Myllykoski tai Inkeroinen-Merialue. Vähiten oli kalastettu välillä Myllykoski-Inkeroinen.

Arvioitaessa saaliissa tapahtuneita muutoksia lohen, taimenen, siian ja kirjolohen koettiin vähentyneen Kymijoessa huomattavasti tai jonkin verran. Lisäksi yli puolet vastaajista koki myös harjuksen vähentyneen jossain määrin. Vastausten perusteella särkikalojen koettiin lisääntyneen huomattavasti tai jonkin verran. Myös kuhakannan koettiin lisääntyneen jossain määrin.

Aineiston perusteella suurimmaksi haitaksi kalastukselle koettiin veden likaantuminen. Lähes yhtä haitalliseksi koettiin vesistön säännöstely sekä roskakalojen runsaus. Yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että edellä mainitut tekijät aiheuttivat jossain määrin haittaa kalastukselle. Myös pyydysten limoittuminen koettiin merkittäväksi haittatekijäksi.

TIEDUSTELU VUODEN 2010 KALASTUKSESTA KYMIJOESSA

1. Kalastitteko te tai joku ruokakuntanne jäsenistä vuonna 2010 Kymijoessa?

- Kyllä ja sain saalista
 Kyllä, mutta en saanut saalista
 Ei

Mikäli vastasitte tähän kohtaan ”Ei”, teidän ei tarvitse vastata seuraaviin kysymyksiin (palauttakaa silti kyselylomake!)

2. Kuinka monta henkeä ruokakuntaanne kuului vuonna 2010? _____

Moniko heistä osallistui kalastukseen vuonna 2010? _____

3. Millä seuraavista Kymijoen osa-alueista pääasiallisesti kalastitte vuonna 2010?

- Kuusaansaari–Keltti   Keltti–Myllykoski
 Myllykoski–Inkeroinen   Inkeroinen–Merialue

4. Mihin seuraavista kalastusoikeutenne ensisijaisesti perustuu? (valitse yksi vaihtoehto)

- Vesialueen omistus tai osakaskunnan osakkuus
 Osakaskunnan tai kalaveden omistajan myymä lupa, virkistyskalastuslupa
 Jokamiehen oikeuteen perustuva onginta- ja pilkintäoikeus
 Muu, mikä _____

5. Kalastuspäivienne lukumäärä kuukausittain vuonna 2010?

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu

6. Mikä oli kalastuksen merkitys ruokakuntanne toimeentulolle vuonna 2010?

- Merkittävä   Jonkin verran merkitystä   Ei merkitystä

8. Jos ette osannut arvioida edellisen sivun taulukkoon saaliitanne pyydys- ja laji-kohtaisesti, niin voisitteko arvioida tähän kyselyalueelta pyytämänne kala- ja rapusaaliin kokonaismäärän vuonna 2010?

Kalansaalis yhteensä

- alle 10 kiloa
 10-49 kiloa
 50-99 kiloa
 100-199 kiloa
 200-499 kiloa
 500 kiloa tai enemmän
 en osaa arvioida

Rapusaalis yhteensä

- alle 10 kpl
 10-49 kpl
 50-99 kpl
 100-199 kpl
 200-499 kpl
 500 kpl tai enemmän
 en osaa sanoa

9. Miten käytitte vuonna 2010 saamanne saaliin?

	Kalamäärä (kg)
Käytetty omassa taloudessa ravintona	
Annettu muille	
Palautettu takaisin jokeen	
Myyty	
Muu käyttö, mikä?	

10. Kuinka paljon seuraavat tekijät haittasivat kalastusta ja ravustusta kyselyalueella vuonna 2010?

Haitan laatu	Haitan määrä				
	Ei haittaa	Vähäinen	Kohtalainen	Huomatava	En osaa sanoa
Veden likaantuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Vesistön perkaus	☐	☐	☐	☐	☐
Vesistön säännöstely	☐	☐	☐	☐	☐
Pyydysten limoittuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kalojen kuoleminen seisoviin pyydyksiin	☐	☐	☐	☐	☐
"Roskakalojen" runsaus	☐	☐	☐	☐	☐
Veneliikenne	☐	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐

11. Kalalajien runsaudessa viime vuosina tapahtuneet muutokset (rasti ruutuun).

Kalalaji	Havaittu muutos					En osaa sanoa
	Vähentynyt huomattavasti	Vähentynyt jonkin verran	Pysynyt ennallaan	Lisääntynyt jonkin verran	Lisääntynyt huomattavasti	
Lohi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Taimen	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Siika	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Harjus	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Kirjolohi	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Kuha	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Ahven	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Hauki	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Made	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Toutain	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Muut särkikalat	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐
Muu, mikä?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	0 ☐

12. Miten arvioitte Kymijoen pilaantuneiden sedimenttien kunnostamisen vaikuttavan kalastoon ja kalastukseen? Arviokaa esim. ruoppaustöiden vaikutuksia tai kalastoon ja kalastukseen kohdistuvia vaikutuksia pidemmällä aikavälillä.

Kiitos vastauksesta!